Silkeborg Kommune · Søvej 1 · 8600 Silkeborg

Them Vandværk A.m.b.a.
Rustrupvej 30
8600 Silkeborg

7. oktober 2026
Sagsnr.: 26/23423

Afgørelse om ikke-miljøvurderingspligt for forøget indvinding af grundvand for Them Vandværk A.m.b.a.

Silkeborg Kommune har den 25. september 2026 afsluttet screeningen af ansøgning om forøget tilladelse til indvinding af grundvand ved Them Vandværk A.m.b.a.'s kildeplads Tømmerby. Der er miljøvurderingsscreenet på en indvindingsmængde på 60.000 m^3 grundvand pr. år fra boring, DGU nr. 97.841, som er beliggende på matrikel nr. 1p, Tømmerby By, Them ved Kirkemindevej 4, 8653 Them.

Afgørelse

Silkeborg Kommune har på baggrund af en miljøvurderingsscreening vurderet, at projektet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt og derfor ikke skal miljøkonsekvensvurderes. Afgørelsen er truffet efter § 21 og bilag 2, pkt. 2diii og 10m i Miljøvurderingsloven[1].

Afgørelsen om, at projektet ikke skal miljøkonsekvensvurderes, begrundes med, at projektet efter en vurdering af kriterierne i lovens bilag 6 ikke antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, herunder medføre forurening, støjgener, eller påvirke landskabelige, kulturhistoriske og naturmæssige værdier.

Screeningsafgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Projektet vil efterfølgende kræve tilladelse efter Vandforsyningslovens[2] § 20 for, at det kan gennemføres.

Beskrivelse af projektet

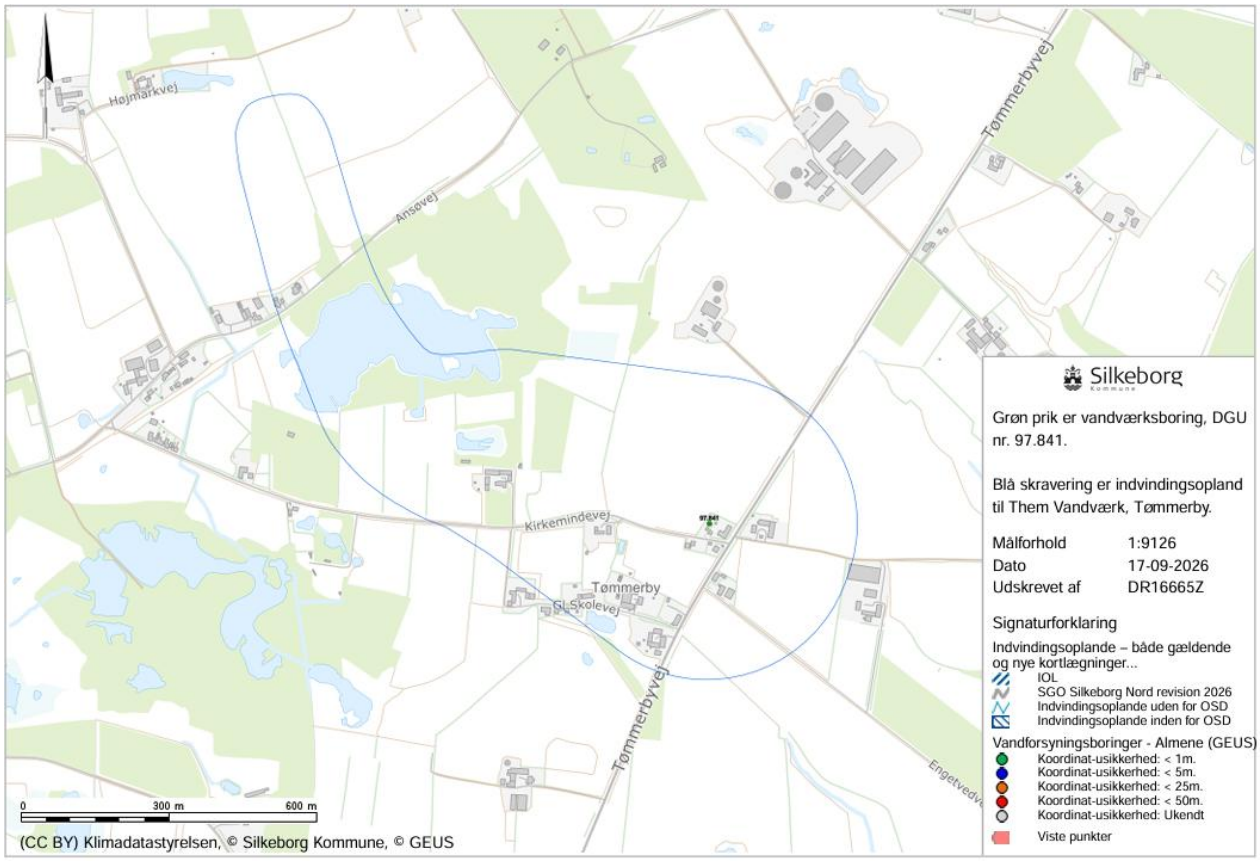
Der søges om tilladelse til forøget indvindingsmængde fra indvindingsboring, DGU nr. 97.841 ved Them Vandværk A.m.b.a.'s kildeplads Tømmerby. Indvindingsmængden ønskes hævet fra 30.000 m^3 til 60.000 m^3 grundvand per år. Det oppumpede grundvand skal bruges til drikkevand.

[1] LBK nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)
[2] LBK nr. 1149 af 28. oktober 2024 om vandforsyning m.v.

Charlotte Hvid Gregersen
Telefon: 89 70 12 79
CharlotteHvid.Gregersen@silkeborg.dk

Teknik og Miljø
Søvej 3, 8600 Silkeborg

Søvej 1 · 8600 Silkeborg
Tlf.: 89 70 10 00
www.silkeborg.dk

Figur 1 - Oversigtskort, som viser Tømmerby kildepladsen.

Miljøvurderingsscreening

Projektet er screenet for at afgøre om projektet kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Grundvand og vandforsyning

Them Vandværk A.m.b.a. har søgt om tilladelse til øget indvindingsmængde fra boring, DGU nr. 97.841, som er beliggende på matr. nr. 1p, Tømmerby By, Them ved Kirkemindevej 4, 8653 Them.

Boringen er 57 meter dyb og filtersat i 51-57 m.u.t. Vandspejlet i ro er målt til 39,8 m.u.t. Boringen indvinder fra et sandmagasin (Bastrup Sand, MS4), overlejret af sand til terræn, dog afbrudt af en lerspærre ved 6-8 m.u.t.

Boringen ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), indenfor et nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), udenfor indvindingsopland til alment vandværk og udenfor 300 meter hygiejnisk zone omkring en almen vandforsyning.

Nærliggende indvindingsanlæg

Alment vandværk

Den nærmeste boring til alment vandværk er Ansøvej kildepladsen, som ligger ca. 2,5 km vest for Tømmerby kildepladsen. Ifølge påvirkningsberegninger vil en fordobling af indvindingstilladelsen fra boringen ikke påvirke indvindingen ved Ansøvej kildepladsen.

Øvrige anlæg
Indenfor 500 meter af boringen findes der 2 øvrige indvindingsboringer.

Tabel 2: Oversigt over påvirkning af øvrige boringer i området.

Boring	Afstand til 97.841	Anvendelse	Filtersat (m.u.t.)	Vandspejl (m.u.t.)	Sænkning (cm)
97.694	17 meter syd for	Tidligere Tømmerby Vandværksboring (ikke i brug)	50-56	40,7	12
97.113	360 meter sydøst for	Ukendt (formegentlig ikke i brug)	45-47	41	2,3

Den tidligere vandværksboring, DGU nr. 97.694, er ikke i brug længere. Såfremt den en dag ønskes at tages i brug af Them Vandværk A.m.b.a., vurderes en sænkning på 12 cm ikke at være en væsentlig påvirkning af boringen.

Den ukendte boring, DGU nr. 97.113, er beliggende på Engetvedvej 3, 8653 Them. Ejendommen er tilsluttet Them Vandværk, og boringen forventes derfor ikke at være i brug. En sænkning på 2,3 cm vurderes ikke at være en væsentlig påvirkning af boringen.

Magasinets bæredygtighed
Ifølge Vandområdeplan 2021-2027 er den ansøgte boringsplacering beliggende indenfor de terrænnære grundvandsforekomster nr. DK105_dkmj_1017_ps og DK105_dkmj_1080_ks.

Begge grundvandsforekomster er målsat til god kvantitativ og god kemisk tilstand. Begge grundvandsforekomster har god kvantitativ og god kemisk tilstand. Det vurderes, at det ansøgte projekt ikke vil forringe tilstanden af grundvandsforekomsterne.

Ifølge Vandområdeplan 2021-2027 er den ansøgte boringsplacering beliggende indenfor den regionale grundvandsforekomst nr. DK105_dkmj_1035_ps.

Grundvandsforekomsten er målsat til god kvantitativ og god kemisk tilstand. Grundvandsforekomsten har god kvantitativ tilstand og ringe kemisk tilstand. Den ringe kemiske tilstand skyldes chlorerede opløsningsmidler. Den regionale grundvandsforekomst er meget stor i udbredelse. Boringen i nærværende tilladelse vil få udlagt en 25 meters beskyttelseszone omkring sig, som skal friholdes for nitrat og pesticider. Ifølge påvirkningsberegninger forventes en sænkning af vandspejlet i umiddelbar nærhed af boringen på op til 12 cm som følge af vandindvinding på 60.000 m^3 pr. år. En sænkning i vandspejlet vurderes ikke at øge mængden af chlorerede opløsningsmængder i

grundvandsmagasinet, da disse ikke påvirkes af vandspejlsændringer. Det vurderes i stedet at være arealanvendelsen i sig selv, som er årsag til påvirkningen af chlorerede opløsningsmidler i den regionale grundvandsforekomst. Det vurderes på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil forringe grundvandsforekomstens tilstand eller forhindre målopfyldelse.

Vurdering i forhold til natur og vandløb

Natur- og vandløbspåvirkninger er vurderet ift. det fremsendte ansøgningsmateriale samt en konsekvensberegning i screeningsværktøjet, BEST.

Konsekvensberegningerne i screeningsværktøjet, BEST forholder sig til, hvordan nærværende indvinding påvirker omkringliggende beskyttet natur (§ 3 og Natura 2000) og beskyttede og målsatte vandløb. I disse beregninger er inddraget de akkumulerede effekter af nærværende indvinding og alle øvrige vandindvindinger, der påvirker disse naturområder og vandløb. For at validere resultaterne fra BEST er der foretaget en vurdering i forhold til geologien og magasinsammenhænge ud fra Silkeborg Kommunes hydrostratigrafiske model, Jupiter-databasen, potentialekort over forskellige magasiner, topografiske kort, jordbundskort og andre GIS-kort.

BEST-screeningen er indstillet til kun at medtage de boringer, hvis påvirkning udgør mere end 1 % af den samlede påvirkning. Desuden medtages kun våde naturtyper, hvor akkumuleret sænkning er større end 0,05 meter eller, hvor akkumuleret sænkning fra stamelementer er større end 0,05 meter.

Natur

§3 beskyttede naturområder

Påvirkningsberegninger viser, at der ikke er nogen væsentlig påvirkning af § 3 beskyttede naturområder. Derfor vurderes det, at nærværende tilladelse ikke væsentligt påvirker nogen § 3 beskyttede naturområder.

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000-område, N52 Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå, ligger ca. 1,6 km sydøst for boring, DGU nr. 97.841. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området er oplistet i nedenstående tabel.

Tabel 3 – Udpegningsgrundlag.

Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1082	Lys skivevandkalv	
1096	Bæklampret	
1166	Stor Vandsalamander	
1318	Damflagermus	
1355	Odder	
6216	Blank seglmos	
3110	Lobeliesø	
3130	Søbred med småurter	

3140	Kransnålalge-sø	
3150	Næringsrig sø	
3160	Brunvandet sø	
3260	Vandløb	
3270	Å-mudderbanke	X
4010	Våd hede	
4030	Tør hede	
5130	Enekrat	
6230	Surt overdrev*	
6410	Tidvis våd eng	
7110	Højmose*	
7120	Nedbrudt højmose	
7140	Hængesæk	
7210	Avneknippemose*	
7220	Kildevæld*	
7230	Rigkær	
9120	Bøg på mor med kristtorn	
9130	Bøg på muld	X
9160	Ege-blandskov	
9190	Stilkege-krat	
91D0	Skovbevokset tørvemose*	
91E0	Elle- og askeskov*	

Påvirkningsberegninger viser, at der ikke er nogen væsentlig påvirkning af naturområderne i Natura 2000-området. Derfor vurderes området samt arterne i området ikke at påvirkes væsentligt af nærværende indvindingstilladelse

Bilag IV-arter

Da der ikke er nogen beskyttede naturområder, som bliver væsentligt påvirket som følge af nærværende tilladelse, vurderes der ikke at være nogle Bilag IV-arter, som bliver væsentligt påvirket. Ej heller eventuelle levesteder eller yngle- og rasteområder.

Rødlistede arter

Da der ikke er nogen beskyttede naturområder, som bliver væsentligt påvirket som følge af nærværende tilladelse, vurderes der ikke at være nogle rødlistede arter, som bliver væsentligt påvirket.

Vandløb

Den gældende Vandområdeplan for Jylland og Fyn 2021-2027 indeholder modsat tidligere gældende vandplan ikke vejledende værdier for MMVF eller andre vandføringsparametre for påvirkningen på vandløb. Derimod er der krav om, at en indvinding, ikke i sig selv eller akkumuleret (i sammenhæng med andre påvirkninger) medfører forringelser for eller manglende opfyldelse af mål for kemisk eller økologisk tilstand bestemt ved vandløbs smådyr (DVFI), fisk og planter.

Der forelægger på nuværende tidspunkt ikke en god sammenhæng mellem vandføringsparametre og de økologiske parametre på et detaljeringsniveau, der er anvendeligt i sagsbehandlingen. Det er Silkeborg Kommunes vurdering, at påvirkningen af MMVF er en rimelig vejledende indikator for påvirkning af den økologiske tilstand i mindre vandløb som følge af vandindvinding. Derfor bliver der for nuværende taget udgangspunkt i de vejledende kriterier for påvirkningen af medianminimumsvandføringen fra Vandplan 1 ved vurdering af en given indvindings påvirkning af vandløb samt vandløbets økologiske tilstand.

Påvirkningsberegninger viser, at der ikke er nogen vandløbsoplande, som får en kritisk påvirket vandføring som følge af projektet, hverken i sig selv eller akkumuleret. Silkeborg Kommune vurderer derfor, at nærværende tilladelse ikke påvirker nogen målsatte vandløb væsentligt eller forringer tilstanden af målsatte vandløb eller forhindrer målopfyldelse heraf.

Partshøring

Udkast til afgørelsen har været i høring til og med den 7. oktober 2026.
Der er ikke kommet bemærkninger til udkastet.

Offentliggørelse

Tilladelsen offentliggøres på Silkeborg Kommunes hjemmeside den 7. oktober 2026.

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter at afgørelsen er meddelt dvs. **den 4. november 2026.**

Du klager via Klageportalen, som du finder via et link på denne hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på hjemmesiden, som du plejer med MitID, og skriver derefter "Miljø- og Fødevareklagenævnet" i søgefeltet. Klagen sendes gennem Klageportalen først til den myndighed, der har truffet den afgørelse, der klages over.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden på Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser klager, der kommer uden om Klageportalen, hvis der forinden ikke er ansøgt om og bevilliget "fritagelse for brug af Klageportalen". Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Se betingelserne for at blive fritaget på klagenævnets hjemmeside: www.naevneneshus.dk. Fremsend anmodningen til Silkeborg Kommune, der sender anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Afgørelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. I tilfælde af klage må afgørelsen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

Til orientering skal det oplyses, at uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter den meddelte afgørelse, indtil domstolene måtte bestemme noget andet.

Venlig hilsen

Charlotte Hvid Gregersen	Charlotte Drammelsbæk Rohde
Geolog	Miljøingeniør

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Them Vandværk A.m.b.a., formand@themvand.dk
- Driftsleder for Vand-Værket ApS, René Birk, rene@vand-vaerket.dk
- Rådgiver, Mette Ryom Nielsen, Rambøll, mrn@ramboll.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnsilkeborg-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforening, oestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk